

HAMAS-İSRAİL ÇATIŞMASI PERİYODİK DEĞERLENDİRME -5

(17-20 Kasım 2023)

GÜNCEL GELİŞMELER

* Hamas'ın silahlı kanadı İzzeddin el-Kassam Tugayları'nın 7 Ekim sabahı "Aksa Tufanı" adıyla kapsamlı saldırı başlatmasının ardından, İsrail'in Gazze'ye saldırıları devam etti. İsrail'in yoğun saldırı altında tuttuğu Gazze Şeridi'nde öldürülenlerin sayısı çoğu çocuk ve kadın olmak üzere 13 bine yükseldi.

* İsrail Ordusu, abluka altındaki Gazze Şeridi'ni 44 gündür havadan bombalamaya devam ederken, karada Filistinli gruplarla girilen çatışmalar sonucu daha önce ilerleme sağladığı Gazze Şeridi'nin kuzeyi ile şehirdeki bazı noktalardan ayrıldı. İsrail güçleri, Gazze şehrinin güneyindeki El-Hadra ve Ez-Zeytun mahallesinden 3 kilometre batıya doğru konum değiştirdi. (Anadolu Ajansı)

* Fransa Cumhurbaşkanı Macron İsrail Başbakanı Netanyahu'ya İsrail'in Gazze'deki savaşında "çok fazla sivil kayıp" olduğunu söylerken Paris'de kuşatma altındaki bölgeye daha fazla insani yardım göndermeye hazırlanıyor. Fransa, Gazze Şeridi'ndeki Filistinlilere tıbbi yardım sağlamak amacıyla helikopter gemisi Dixmude'nun Doğu Akdeniz'e göndereceğini duyurdu (Al Jazeera).

* Yemen'deki Husiler Kızıldeniz'in güneyinde bir kargo gemisinin kontrolünü ele geçirdiklerini açıkladı. Yemen'in kuzeyini ve Kızıldeniz kıyılarını kontrol eden Husiler geminin İsrail'e ait olduğunu söylerken, İsrail gemiyi İngilizlere ait ve Japonlar tarafından işletilen, içinde İsrail vatandaşı bulunmayan bir kargo gemisi olarak tanımladı (Al Jazeera).

* Binlerce İsraili, Gazze'de tutulan rehinenin ailelerinin başlattığı yürüyüşe katılarak hükümeti rehinenin serbest bırakılmasına öncelik vermeye çağırdı. Protestocular Tel Aviv'den Kudüs'e kadar yürüdükten sonra Başbakan Netanyahu'nun konutunun önünde bir gösteri düzenledi (Anadolu Ajansı).

* İsrail, Hamas ve ABD, Gazze'de esir tutulan düzinelerce kadın ve çocuğun savaşa beş günlük ara verilmesi karşılığında serbest bırakılmasına yönelik bir anlaşmaya varmaya yakın olduğu belirtildi. Anlaşma şartlarına göre, savaştaki tüm taraflar en az beş gün boyunca savaşa ara verecek ve her 24 saatte 50 veya daha fazla esir gruplar halinde serbest bırakılacak (The Washington Post).

* Arap ve Müslüman ülkelerden (Filistin, Suudi Arabistan, Mısır, Ürdün ve Endonezya) Pekin'e gelen bir heyetle görüşen Çin Dışişleri Bakanı, 2,3 milyon insanın sıkışıp kaldığı Akdeniz kıyı şeridinde bir insani felaketin yayıldığını belirterek Gazze'deki durumu yatıştırmak için birlikte çalışma çağrısı yaptı (edition.cnn).

* İsrail ordusu, Gazze'nin kuzeyinde kuşatma altındaki El Şifa Hastanesi'nin altında 55 metre uzunluğunda, 10 metre derinliğinde bir tünel bulunduğunu iddia etti (Al Jazeera).

* Hamas tarafından İsrail'e ait tankların, meskûn mahalde, yanına kadar giderek bomba patlatma (intihar saldırısı) ve yakın mesafeden çatışma ile etkisiz hale getirilişine ilişkin görüntüleri servis edildi.

* Gazze Sağlık Bakanlığı pazar günü yaptığı açıklamada, İsrail'in Gazze'nin merkezindeki Bureij ve Nuseirat mülteci kamplarına düzenlediği saldırılarda en az 31 kişinin öldüğünü söyledi (Al Jazeera).

* IMF Başkanı Kristalina Georgieva İsrail-Gazze savaşının yarattığı ekonomik zorluklar nedeniyle IMF'nin Mısır'ın 3 milyar dolarlık kredi programını artırma olasılığını "ciddi bir şekilde değerlendirdiğini" söyledi (Reuters).

* İsrail, kuşatma altındaki Gazze'nin su ve kanalizasyon sistemini çalışır durumda tutmak için, ABD'nin de isteği sonucu bölgeye her gün iki kamyon yakıt girişine izin vermeyi kabul etti (Al Jazeera).

* Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Gazze'deki savaş nedeniyle derin görüş ayrılıklarının bulunduğu Almanya'ya yapmış olduğu ziyarette İsrail'i "terör devleti" olarak nitelendirdi ve Gazze'deki katliamlarını destekledikleri için aralarında Almanya'nın da bulunduğu Batılı müttefiklerini işaret etti (Al Jazeera).

* Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Antonio Guterres Gazze'de artan ölümler karşısında bir kez daha insani ateşkes çağrısında bulundu(news.cgtn.com).

* Süpernova Müzik Festivali'ne ilişkin ilk polis soruşturmasında İsrail Devletinin raporu, Hamas'ın, müzik festivaline saldırıyı planlamadığını, muhtemelen olayı önceden bilmedikleri, olay yerinde hedef almaya karar verdikleri ve İsrail askeri helikopterinin saldırganlara ateş açtığı esnada festivale katılan bazı kişileri de vurduğunu ortaya çıkardı (Al Jazeera).

ANALİZ VE DEĞERLENDİRME

Uluslararası ilişkiler açısından;

* Gerek Hamas ve gerekse İsrail tarafının kendilerinin haklı olduğunu dünya kamuoyuna duyurmak ve kabul ettirmek için çeşitli görseller servis ettiği, daha önceki sorunlarda dünya kamuoyunun olayları çoğunlukla İsrail tarafından sunulan belgelerle görmesi nedeniyle İsrail'i desteklediği, ancak halihazırda devam eden çatışmalarda Hamas'ın ve bağımsız kaynakların da sunduğu görüntülerden sonra ABD ve Avrupa'da bu desteğini sürdürmesinin her geçen gün zorlaşacağı,

* Gazze'de yaşanan insanlık dramına Müslüman bölge ülkelerinin hükümetlerinden yeterli tepki gösterilmezken, sosyal medya üzerinden dünya kamuoyuna yayılan dram görüntüleri sonrası tüm dünyada İsrail karşıtı oluşan cephenin her geçen gün arttığı,

Askerî açıdan;

* İsrail'in, Süpernova Müzik Festivali'ne Hamas tarafından yapılan saldırı sonrası gerçekleştirdiği müdahalede kasıtlı veya acemice ağır silah kullanımı ile kendi vatandaşlarının ölümüne sebep olduğu konusundaki tartışmaların her geçen gün artarak devam edeceği ve buna benzer iddiaların sayısında artış olabileceği, bunun da İsrail Savaş Hükümetinin İsrail halkı nezdindeki güvenilirliğini hızla eriteceği,

* Hamas gibi sınırlı teknolojik imkanları kullanarak düşük maliyetli silah/teçhizat/mühimmat kullanan bir örgütün, askeri yetenek ve güç açısından çok daha iyi bir yerde bulunan İsrail ordusuna bu kadar ağır zaiyat verdirmesinin, İsrail ordusunun teknolojiye aşırı bağlanma ve güvenmesinden kaynaklanabileceği, bu kapsamda ülkelerin savunmasında teknoloji-motive olmuş eğitilmiş insan dengesinin sağlanabilmesini ne kadar önemli olduğu gerçeğinin ortaya koyduğu,

* 7 Ekim saldırısından sonra ülkelerin hudut güvenliklerini sağlayan sınır birliklerinde kademeli bir güvenlik sistemi oluşturacak şekilde teşkilatlanmaya gidebileceği,

* Günümüz muharebelerinde harekât ortamının çehresinin değiştiği, muharebe sahasını tahayyül edebilmenin ve barış zamanında olası senaryolara karşı eğitim ve tatbikatlarla hazırlık yapmanın, bunun sonucu olarak da ani gelişen çatışmalarda doğru hareket tarzları uygulayabilmenin öneminin arttığı değerlendirilmektedir.